

Петрук І.О., студент; науковий керівник Кулак Н.В., к. з д.у., доц.

Київський національний університет технологій та дизайну

ВІТЧИЗНЯНА МОДЕЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Анотація. У статті проаналізовано причини реформування сфери примусового виконання судових рішень і рішень інших органів, досліджено структуру Державної виконавчої служби України відповідно до діючого законодавства України. Проведено дослідження складу правового статусу осіб – державних виконавців, досліджено нормативно-правову базу, яка регулює засади діяльності системи органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Дано визначення поняттю державна виконавча служба.

Ключові слова: державна виконавча служба; державний виконавець; судові рішення; виконавче провадження.

Петрук І.А., студент; научный руководитель Кулак Н.В., к. с г.у., доц.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

НАЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ СЛУЖБЫ В СИСТЕМЕ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ

Аннотация. В статье дан анализ причин реформирования сферы принудительного исполнения судебных решений, рассмотрена структура Государственной исполнительной службы Украины в соответствии с действующим законодательством Украины. Проведено исследование правового статуса лиц – государственных исполнителей, исследовано законодательство, регулирующее основы деятельности системы органов и лиц, осуществляющих принудительное исполнение судебных решений и решений других органов. Дано определение понятию государственная исполнительная служба.

Ключевые слова: государственная исполнительная служба; государственный исполнитель; судебные решения; исполнительное производство.

Petruk I.; scientific supervisor Kulak N.

Kyiv National University of Technologies and Design

STATE EXECUTIVE AS PART OF PUBLIC AUTHORITY

Abstract. The article analyzes the reasons for the reform of the judicial enforcement system, considered the structure of the State Executive Service of Ukraine, investigated the legal status of state executors. The concept, legal nature and signs of State Executive Service in Ukraine are defined as law enforcement agency; subject of the executive process; party enforcement proceedings.

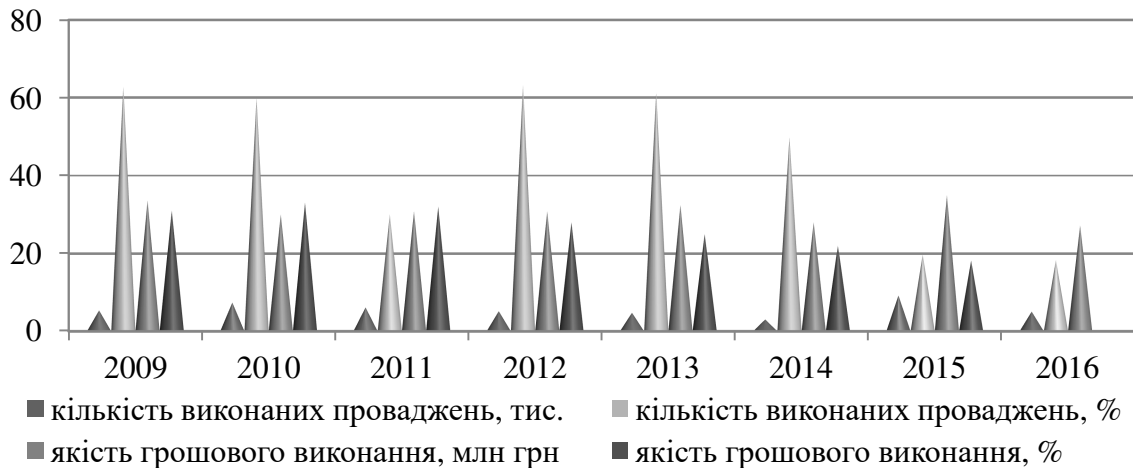
Keywords: state executive service; state executor; court decisions; enforcement proceedings.

Постановка проблеми Права і свободи громадян країн із демократичними режимами забезпечуються шляхом виконання нормативно-правових актів. Якість публічної влади залежить від якості та ефективності виконання законів. Державна виконавча служба України є тим органом, який має забезпечувати засади публічної влади та засади соціальної справедливості.

Початком заснування Державної виконавчої служби незалежної України вважається 28 березня 1998 р., коли було прийнято Закон України «Про державну виконавчу службу».

Прийняття вищезазначеного Закону ліквідувало систему судових виконавців, та створило самостійний державний орган виконавчої гілки влади.

Головним завданням Державної виконавчої служби (далі ДВС) є відновлення порушених права та свободи громадян, забезпечення майнової й іншої юридичної відповідальності несумлінних боржників у цивільній та економічній сферах життя держави.

Джерело: складено автором згідно [1–8, 11].

Рис. 1. Показники динаміки виконання судових рішень (2009–2016 рр.)

В результаті проведеного статистичного аналізу якості виконання судових рішень шляхом примусового провадження виявив, що на початок 2016 року в системі виконавчої влади склалася ситуація, що потребувала інституційних змін. Відповідні реформи було започатковано.

Аналіз останніх досліджень. Засади діяльності державної виконавчої служб досліджувалися у різні періоду такими науковцями, як: Ч.Н. Азімов, О.С. Бадалова, В.А. Бабич, К.В. Бернатович, С.К. Гречанюк, О.В. Задорожня, Г.В. Коваль, В.П. Нагребельний, О.В. Негодченко та інші.

Виклад основного матеріалу. Оновлення системи виконавчого провадження відбулося в руслі інтеграції державної системи виконання судових рішень із приватною, шляхом заснування інституту приватних виконавців.

Верховною Радою України було прийнято:

1. Закон України «Про виконавче провадження» [9].
2. Закон України «Про органи та осіб, згідно яким здійснюється примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» [10].

Реформування системи виконавчого провадження було проведено з деякими недоліками.

Згідно ст. 6 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», яка регулює діяльність системи органів примусового виконання рішень вказано про те, що систему органів примусового виконання рішень становлять Міністерство юстиції України і органи державної виконавчої служби, що утворені Міністерством юстиції України в установленому законодавством порядку. Натомість п. 3 Інструкції з організації примусового виконання рішень визначає, що система органів ДВС складається [14]:

1. Із Департаменту ДВС Міністерства юстиції України, до якого входить відділ примусового виконання рішень;
2. Із управлінь державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, до складу яких входять відділи примусового виконання рішень; районних,

районних в містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні відділи державної виконавчої служби відповідних територіальних управлінь юстиції

Засади діяльності системи органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів складають наступні нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про виконавче провадження».
2. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».
3. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Інструкція з організації примусового виконання рішень».
4. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Типового положення про управління державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, Типового положення про відділ державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі».

Оновлена система органів ДВС має вертикальний принцип підпорядкування:

1. Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України очолює органи ДВС в Україні.
2. Управління державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, до складу яких входять відділи примусового виконання рішень – регіональні органи ДВС.
3. Районні, районні в містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні відділи державної виконавчої служби відповідних територіальних управлінь юстиції – територіальні органи ДВС.

Функціями контролюючих органи ДВС вищого рівня по відношенню до підпорядкованих органів ДВС є:

1. Контроль, який полягає у праві здійснювати перевірки законності, повноти і своєчасності виконання рішень, відповідності оформлення службових документів, дотримання державними виконавцями трудової й службової дисципліни тощо.
2. Обов'язок кадрового забезпечення, шляхом організації добору, розстановки кадрів, організація, та контроль процедури проходження підвищення професійного рівня державних виконавців.
3. Методична та інформаційна підтримка шляхом надання відповідних роз'яснень, рекомендацій з спірних, та неоднозначних питань у сфері виконання рішень у порядку, встановленому законом.

4. Забезпечення фінансуванням та матеріально-технічна підтримка.

Положення, що регулюють правовий статус державних виконавців містяться у ст. 7 та ст. 8 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». Згідно вищезазначених статей державними виконавцями є керівники органів державної виконавчої служби, їхні заступники, головні державні виконавці, старші державні виконавці, державні виконавці органів державної виконавчої служби. Крім того Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» декларує, що [10]:

- державний виконавець є представником влади, діє від імені держави і перебуває під її захистом та уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, передбаченому законом.
- державні виконавці, керівники та спеціалісти органів ДВС є державними службовцями.

Документ, що посвідчує особу, як державного виконавця є посвідчення, зразок і порядок видачі якого затверджуються Міністерством юстиції України.

Певним недоліком є те, що Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» не містить розширеного переліку прав та обов'язків державних виконавців.

Працівник органу ДВС користується правами і виконує обов'язки, передбачені законом [10].

Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» статтею 18 визначає права та обов'язки приватних та державних виконавців.

Крім того, загальні засади діяльності державних службовців відповідні, та їх статус визначено у Законі України «Про державну службу» [12], та у Законі України «Про запобігання корупції» [13].

Так, відповідно статтям 19–21 Закону України «Про державну службу» право на державну службу мають повнолітні громадяни України, які вільно володіють державною мовою та яким присвоєно ступінь вищої освіти не нижче:

1. Магістра – для посад категорій «А» і «Б»;
2. Бакалавра, молодшого бакалавра – для посад категорії «В».

Відповідні обмеження «на державну службу не може вступити особа, яка» [12]:

1. досягла шістдесятип'ятирічного віку;
2. в установленому законом порядку визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
3. має судимість за вчинення умисного злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;
4. відповідно до рішення суду позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади;
5. піддавалася адміністративному стягненню за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення – протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;
6. має громадянство іншої держави;
7. не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоду на її проведення;
8. підпадає під заборону, встановлену Законом України «Про очищення влади»

Згідно чинному законодавству Державна виконавча служба функціонує у відповідності із наступними принципами:

- верховенство права;
- законності;
- пріоритетності прав громадян;
- правової впорядкованості;
- гласності;
- науковості;
- персональної відповідальності;
- плановості.

Висновки: Підводячи підсумки необхідно зазначити, що Державна виконавча служба, згідно із діючими нормами права, є складовою частиною системи державних органів, та структурною частиною Міністерства юстиції України. Головною функцією Державної виконавчої служби України є здійснення та реалізація державно-владних повноважень у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) відповідно до законів.

Список використаної літератури

1. Оцінка роботи державної виконавчої служби (статистичні показники) за 1999–2010 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/str33004>.
2. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2011 рік [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба. – Режим доступу: <http://dvs.vorozhbit.me/ua/page/20>.
3. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Державна виконавча служба <http://dvs.vorozhbit.me/ua/page/20>.
4. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2013 рік [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба. – Режим доступу: <http://dvs.vorozhbit.me/ua/page/20>.
5. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2014 рік [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба. – Режим доступу: <https://just-mykolaiv.gov.ua/zmist/21-upravlinnia-derzhavnoi-vykonavchoi-sluzhby/216-statistichna-zvitnist>.
6. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2015 рік [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба. – Режим доступу: <https://just-mykolaiv.gov.ua/zmist/21-upravlinnia-derzhavnoi-vykonavchoi-sluzhby/216-statistichna-zvitnist>.
7. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2016 рік [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба. – Режим доступу: <https://just-mykolaiv.gov.ua/zmist/21-upravlinnia-derzhavnoi-vykonavchoi-sluzhby/216-statistichna-zvitnist>.
8. Клименко О. С. Адміністративно-правове регулювання діяльності державної виконавчої служби щодо примусового виконання рішень майнового характеру : дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 – Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / О. С. Клименко. – Дніпропетровськ, 2011. – 186 с.
9. Про виконавче провадження: Закон України від 2.06.2016 року № 1404-VIII // Урядовий кур'єр. – 20.07.2016. – № 134.
10. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 2.06.2016 № 1403-VIII // Урядовий кур'єр. – 27.07.2016 – № 139.
11. Проведення виконавчих документів у 2015–2016 рр.: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] / Державна виконавча служба <http://dvs.vorozhbit.me/ua/page/20> (401).
12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Урядовий кур'єр. – 03.02.2015 – № 21.
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700- VII // Голос України. – 25.10.2014 – № 206.
14. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень: Наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 // Офіційний вісник України. – 17.04.2012. – № 27. – Стор. 23. – Стаття 1018. – Код акту 61049/2012.
15. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 N 3723-XII // Голос України. – 05.01.1994.
16. Про державну службу: Закон України від 17.11.2011 № 4050-VI // Урядовий кур'єр. – 17.01.2012. – № 8.